

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 10 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1995 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

61

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA

z dnia 6 stycznia 1995 r.

w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i z 1994 r. Nr 89, poz. 415) zarządza się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za podlegające ochronie następujące gatunki zwierząt, zwane dalej „gatunkami chronionymi”:

- Pijawki (Hirudinea):**
- 1) pijawka lekarska (*Hirudo medicinalis*);
- Pająki (Araneae):**
- 2) gryziele (*Atypus*) — wszystkie gatunki,
 - 3) poskocz krasny (*Eresus niger*),
 - 4) skakun (*Philaeus chrysops*),
 - 5) tygrzyk paskowany (*Argyope bruennichi*);
- Owady (Insecta):**
- 6) straszka północna (*Sympecma braueri*),
 - 7) żagnica zielona (*Aeshna viridis*),
 - 8) gadziogłówka żółtonoga (*Stylurus flavipes*),
 - 9) trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*),
 - 10) zalotka białoczelna (*Leucorrhinia albifrons*),
 - 11) zalotka spłaszczona (*Leucorrhinia caudalis*),
 - 12) zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*),
 - 13) modliszka zwyczajna (*Mantis religiosa*),
 - 14) tęczniki (*Calosoma*) — wszystkie gatunki,
 - 15) biegacze (*Carabus*) — wszystkie gatunki,
 - 16) pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*),
 - 17) jelonek rogacz (*Lucanus cervus*),
 - 18) wynurt (*Ceruchus chrysolinus*),
 - 19) sichrawa karpacka (*Gaurotes excellens*),
 - 20) kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*),
 - 21) kozioróg bukowiec (*Cerambyx scopolii*),
 - 22) nadobnica alpejska (*Rosalia alpina*),
 - 23) mieniak strużnik (*Apatura ilia*),
 - 24) mieniak tęczowy (*Apatura iris*),
 - 25) paź królowej (*Papilio machaon*),
 - 26) paź żeglarz (*Iphiclides podalirius*),
 - 27) niepylak apollo (*Parnassius apollo*),
 - 28) niepylak mnemosyna (*Parnassius mnemosyne*),
 - 29) przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*),
 - 30) górówka sudecka (*Erebia sudetica*),
 - 31) strzępotek edypus (*Coenonympha oedippus*),
 - 32) modraszek telejus (*Maculinea teleius*),
 - 33) modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*),
 - 34) postojak wiesiołkowiec (*Proserpinus proserpina*),
 - 35) zmierzchnica trupia główka (*Acherontia atropos*),
 - 36) trzmiele (*Bombus*) — wszystkie gatunki;
- Mięczaki (Mollusca):**
- 37) ślimak żółtawy (*Helix lutescens*),
 - 38) ślimak winniczek (*Helix pomatia*),
 - 39) skójka perłorodna (*Margaritifera margaritifera*),
 - 40) skójka malarska (*Unio pictorum*),
 - 41) szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*),
 - 42) szczeżuja spłaszczona (*Anodonta complanata*);
- Kręglouste (Cyclostomata):**
- 43) minog morski (*Petromyzon marinus*),
 - 44) minog rzeczny (*Lampetra fluviatilis*) — w stadium larwalnego rozwoju w rzekach,
 - 45) minog strumieniowy (*Lampetra planeri*),
 - 46) minog ukraiński (*Eudontomyzon mariae*);
- Ryby (Pisces):**
- 47) jesiotr zachodni (*Acipenser sturio*),
 - 48) parposz (*Alosa fallax*),
 - 49) alosa (*Alosa alosa*)
 - 50) łosoś (*Salmo salar*) — poza obszarem Morza Bałtyckiego, wód przymorskich, ujść rzecznych do Morza Bałtyckiego oraz rzek: Drwęcy, Drawy i Wisły od Włocławka do ujścia,
 - 51) strzeble (*Phoxinus*) — wszystkie gatunki,
 - 52) kielb Kesslera (*Gobio kessleri*),

- 53) kielb białopłetwy (*Gobio albipinnatus*),
- 54) piekielnica (*Alburnoides bipunctatus*),
- 55) ciosa (*Pelecus cultratus*) — poza obszarem wód Zalewu Wiślanego,
- 56) różanka (*Rhodeus sericeus*),
- 57) śliz (*Nemachilus barbatulus*),
- 58) koza (*Cobitis taenia*),
- 59) koza złotawa (*Cobitis aurata*),
- 60) piskorz (*Misgurnus fossilis*),
- 61) pocierniec (*Spinachia spinachia*),
- 62) iglicznia (*Syngnathus typhle*),
- 63) babka mała (*Pomatoschistus minutus*),
- 64) babka piaskowa (*Pomatoschistus microps*),
- 65) kur rogacz (*Myoxocephalus quadricornis*),
- 66) głowacz przęgopłetwy (*Cottus poecilopus*),
- 67) dennik (*Liparis liparis*);

Płazy (*Amphibia*):

- 68) salamandra plamista (*Salamandra salamandra*),
- 69) traszki (*Triturus*) — wszystkie gatunki,
- 70) kumaki (*Bombina*) — wszystkie gatunki,
- 71) grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*),
- 72) ropuchy (*Bufo*) — wszystkie gatunki,
- 73) rzekotka drzewna (*Hyla arborea*),
- 74) żaby (*Rana*) — wszystkie gatunki, przy czym:
 - a) żaba jeziorkowa (*Rana lessonae*),
 - b) żaba wodna (*Rana esculenta*),
 - c) żaba śmieszka (*Rana ridibunda*) — tylko w okresie od dnia 1 marca do dnia 31 maja;

Gady (*Reptilia*):

- 75) żółw błotny (*Emys orbicularis*),
- 76) jaszczurki (*Lacertilia*) — wszystkie gatunki,
- 77) węże (*Serpentes*) — wszystkie gatunki;

Ptaki (*Aves*):

- 78) z rzędu nurów (*Gaviiformes*) — wszystkie gatunki,
- 79) z rzędu perkozów (*Podicipediformes*) — wszystkie gatunki,
- 80) z rzędu rurkonosych (*Procellariiformes*) — wszystkie gatunki,
- 81) z rzędu pełnopłetwych (*Pelecaniformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kormorana czarnego (*Phalacrocorax carbo*), bytującego na obszarze stawów rybnych, uznanych za obręby hodowlane w rozumieniu ustawy o rybactwie śródlądowym, od dnia 15 sierpnia do odlotu,
- 82) z rzędu brodzących (*Ciconiiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem czapli siwej (*Ardea cinerea*),
- 83) z rzędu blaszkodziobych (*Anseriformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kaczek: krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), cyraneczki (*Anas crecca*), głowienki (*Aythya ferina*), czernicy (*Aythya fuligula*) i gęsi: gęgawy (*Anser anser*), zbożowej (*Anser fabalis*), białoczelnej (*Anser albifrons*),

- 84) z rzędu jastrzębiowych (*Accipitriformes*) — wszystkie gatunki,
- 85) z rzędu sokołów (*Falconiformes*) — wszystkie gatunki,
- 86) z rzędu żurawiowych (*Gruiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem łyski (*Fulica atra*),
- 87) z podrzędu siewkowców (*Charadrii*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem słonki (*Scolopax rusticola*),
- 88) z podrzędu mewowców (*Larii*) — wszystkie gatunki,
- 89) z podrzędu alkowców (*Alcae*) — wszystkie gatunki,
- 90) z rzędu kuraków (*Galliformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kuropatwy (*Perdix perdix*), bażanta (*Phasianus colchicus*) i jarząbka (*Tetrastes bonasia*),
- 91) z rzędu gołębiowych (*Columbiformes*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem gołębia grzywacza (*Columba palumbus*) i miejskiej formy gołębia skalnego (*Columba livia domestica*),
- 92) kukułka (*Cuculus canorus*),
- 93) lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*),
- 94) z rzędu sów (*Strigiformes*) — wszystkie gatunki,
- 95) jerzyk (*Apus apus*),
- 96) z rzędu kraskowych (*Coraciiformes*) — wszystkie gatunki,
- 97) z rzędu dzięciołów (*Piciformes*) — wszystkie gatunki,
- 98) z rzędu wróblowych (*Passeriformes*) — wszystkie gatunki, przy czym:
 - a) sroka (*Pica pica*),
 - b) wrona siwa (*Corvus corone cornix*),
 - c) gawron (*Corvus frugilegus*) — tylko w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 czerwca;

Ssaki (*Mammalia*):

- 99) jeże (*Erinaceus*) — wszystkie gatunki,
- 100) kret (*Talpa europaea*) — z wyjątkiem występującego w zamkniętych ogrodach, szkółkach i na lotniskach,
- 101) ryjówkowate (*Soricidae*) — wszystkie gatunki,
- 102) nietoperze (*Chiroptera*) — wszystkie gatunki,
- 103) zając bielak (*Lepus timidus*),
- 104) wiewiórka (*Sciurus vulgaris*),
- 105) świstak (*Marmota marmota*),
- 106) susły (*Spermophilus*) — wszystkie gatunki,
- 107) bóbr europejski (*Castor fiber*),
- 108) smużka (*Sicista betulina*),
- 109) popielicowate (*Gliridae*) — wszystkie gatunki,
- 110) chomik europejski (*Cricetus cricetus*),
- 111) darniówka tatrzańska (*Pitymys taticus*),
- 112) nornik śnieżny (*Microtus nivalis*),
- 113) walenie (*Cetacea*) — wszystkie gatunki,
- 114) niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*),
- 115) wilk (*Canis lupus*) — z wyjątkiem występującego w województwach: krośnieńskim, przemyskim i suwalskim,
- 116) wydra (*Lutra lutra*),
- 117) gronostaj (*Mustela erminea*),

- 118) łasica (*Mustela nivalis*),
- 119) tchórz stepowy (*Mustela eversmanni*),
- 120) norka europejska (*Mustela lutreola*),
- 121) żbik (*Felis silvestris*),
- 122) ryś (*Felis lynx*),
- 123) płetwonogie (*Pinnipedia*) — wszystkie gatunki,
- 124) kozica (*Rupicapra rupicapra*),
- 125) żubr (*Bison bonasus*).

§ 2. 1. W stosunku do gatunków chronionych, z zastrzeżeniem ust. 2, zabrania się:

- 1) umyślnego zabijania, okaleczania, płoszenia, chwytania oraz przetrzymywania i preparowania,
- 2) umyślnego niszczenia ich gniazd, legowisk, nor i żeremi oraz jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, a w szczególności larw, poczwerek, kijanek, piskląt,
- 3) filmowania, fotografowania ich w miejscach rozrodu i regularnego przebywania — w okresie rozrodu i wychowu młodych,
- 4) przemieszczania:
 - a) z miejsc rozrodu i regularnego przebywania na inne miejsca,
 - b) z ośrodków hodowli, ogrodów zoologicznych, zwierzyńców na stanowiska naturalne,
- 5) zbywania, nabywania żywych, martwych lub spreparowanych — w całości lub ich części,
- 6) wwożenia i wywożenia poza granice Państwa w stanie żywym lub martwym całych zwierząt oraz ich części lub pochodnych.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) usuwania w okresie od dnia 1 września do końca lutego gniazd ze skrzynek dla ptaków oraz gniazd znajdujących się w pielęgnowanych remizach i zagajnikach oraz miejscach specjalnie urządzonych dla ptaków,
- 2) usuwania w okresie od dnia 1 września do końca lutego gniazd ptasich z zabudowań, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne,
- 3) ślimaka winniczka (*Helix pomatia*) o średnicy muszli powyżej 30 mm, zbieranego od dnia 1 maja do dnia 31 maja dla przetwórstwa spożywczego w miejscach wyznaczonych przez wojewodę,
- 4) filmowania i fotografowania w obrębie zabudowań i w miejscach udostępnionych do przebywania.

3. Zabrania się niszczenia i usuwania krzewów i drzew (szczególnie dziuplastych), skarp i urwisk, śródpolnych i śródleśnych „oczek wodnych”, bagien, torfowisk oraz wydm, które są miejscami rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych; zakaz nie dotyczy usuwania drzew i krzewów w związku z potrzebami wykonywania ochrony oraz potrzebami wynikającymi z prowadzenia racjonalnej gospodarki człowieka, a szczególnie rolnej, leśnej, rybackiej.

4. W odniesieniu do miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych: orla bielika (*Haliaeetus albicilla*), orla przedniego (*Aquila chrysaetos*), orlika krzykliwego (*Aquila pomarina*), orlika grubodziobego (*Aquila clanga*), rybołowa (*Pandion haliaetus*), gadożera (*Circetus gallicus*), orzełka włochatego (*Hieraetus pennatus*), sokoła wędrownego (*Falco peregrinus*), kani rudej (*Milvus milvus*), kani czarnej (*Milvus migrans*), cietrzewia (*Tetrao tetrix*), głuszcza (*Tetrao urogallus*), puchacza (*Bubo bubo*), bociana czarnego (*Ciconia nigra*), kulona (*Burhinus oedicephalus*), kraski (*Coracias garrulus*), żołą (Merops apiaster), żółwia błotnego (*Emys orbicularis*), węża Eskulapa (*Elaphe longissima*) zabrania się — w odległości do 200 metrów od tych miejsc w okresie całego roku, a w odległości do 500 metrów od tych miejsc w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 sierpnia — dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

5. Wojewoda wyznacza granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych oraz prowadzi ich wykaz.

§ 3. Zabrania się niszczenia mrowisk w lasach.

§ 4. Jeżeli zmiany środowiska wywołane działalnością człowieka spowodują zagrożenie gatunków chronionych, wojewoda jest obowiązany, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej komisji ochrony przyrody, podjąć stosowne działania w celu zapewnienia trwałego zachowania danego gatunku, jego miejsc rozrodu i regularnego przebywania bądź zapobieżenia szkodom lub ich ograniczenia.

§ 5. Traci moc rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony zwierząt (Dz. U. z 1984 r. Nr 2, poz. 11).

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1995 r.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych
i Leśnictwa: *S. Żelichowski*

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów zgłaszać należy na piśmie do Wydziału Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Urzędu Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 02-903 Warszawa, P-1, do 15 dni po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

O wszelkich zmianach nazwy prenumeratora lub adresu prosimy niezwłocznie informować na piśmie Wydział Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego Urzędu Rady Ministrów.

Wydawca: Urząd Rady Ministrów

Redakcja: Departament Prawny, 00-583 Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3, P-29.

Organizacja druku i kolportaż: Wydział Wydawnictw i Poligrafii Gospodarstwa Pomocniczego URM, 02-903 Warszawa, ul. Powsińska 69/71, P-1, tel. 694-67-52, 694-67-50 i 694-67-03, telefaks (2) 694-62-06.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Wydziale Wydawnictw i Poligrafii GP URM, Warszawa, ul. Powsińska 69/71